

[Aksel Møller.]

for at opnaa Ændringer ligger. Med disse Bemærkninger vil jeg ikke tilsidesætte Hensynet til det politiske Samarbejde, som eksisterer i det høje Ting. Jeg kender meget vel Vilkaarene for dette Samarbejde, og jeg ved, at hvis den højtærede Minister eller den høje Regering modsætter sig Ændringer, er det umuligt at faa nogen gennemført. Min Tale gaar da ud paa at appellere til, hvad der efter min Opfattelse vilde være den forstandige og fornuftige Løsning — den Opfattelse, som mit Parti har paalagt mig at fremføre i Dag, thi det er klart, at Maalet med denne Lovgivning først og fremmest maa være at sørge for de Medborgere, som helt eller delvis har mistet Arbejdslevnen eller er ladt tilbage uden Forsørger. Det er ikke et Eksistensminimum, Lovforslaget vil yde. Deri adskiller det sig afgørende og velgørende fra Krigsulykkesforsikringsloven. Det vil betinge Opretholdelsen af en Tilværelse, som staar i nogenlunde rimeligt Forhold til den skadelidtes bristede Forhaabninger til Livet. Men dette Maal bør efter vor Opfattelse gælde samtlige Besættelsestidens Ofre, altsaa ogsaa dem, som mere tilfældigt rantes af det planløse Terrorskyderi eller de planmæssige Clearingmord. Lovforslagets største Svaghed er dets Forsøg i § 1 paa at gøre Forskel paa Besættelsestidens Ofre.

Efter § 1 vil Personer, som har mistet Liv eller Førlighed ved Gengældelsesaktioner, uden at Gengældelsen ramte dem paa Grund af deres politiske eller nationale Indstilling, være henvist til Erstatning efter den langt ringere Lovgivning, nemlig Krigsulykkesforsikringsloven. Jeg er vel klar over, at den højtærede Minister i selve Lovforslaget aabner en Bagdør for de paagældende Nonkombattanter eller deres efterladte. Jeg er ogsaa klar over, saaledes som det ærede Medlem Hr. Holger Larsen (Odense A.) gjorde opmærksom paa, at den højtærede Minister stiller i Udsigt, at Krigsulykkesforsikringsloven kunde forbedres. Men ingen af disse Udveje er en heldig Udvej. For det første fordi de ikke giver de paagældende Lovens Garanti for, at de vil blive behandlet som Ofre for Besættelsestiden, og for det andet fordi de reducerer de udstaaede Lidelser til noget, der synes af mindre Betydning i Samfundets Øjne end de Lidelser, andre har maattet bære. Tabet af en Forsørger eller af Arbejdslevnen er under alle Omstændigheder lige tungt og lige betydningsfuldt, enten Aarsagen dertil kan kaldes tilfældig eller ej. Sandheden er jo da ogsaa den, at saavel for de tilfældige

Clearingofre, der blev skudt ned af Folk som Brøndum, som for dem, der blev Ofre for tyske Gengældelsesaktioner over for Jernbaner, Sporveje, Huse o. s. v., foreligger der en klar Følge af Krigen i Landet. Disse Ofre fremkaldtes af Krigshandlinger, som bevidst foretoges fra den danske Frihedsbevægelses Side med det direkte Formaal at bekæmpe Tyskerne i Landet og derved bidrage til Danmarks Befrielse. Man vidste siden den 30. December 1943, da den højtærede nuværende Forsvarsminister blev skudt ned i sin Entré, at Likvidationen af Stikkere førte til Gengældelsesaktioner mod Danske. Man vidste paa et meget tidligt Tidspunkt, at Sabotageaktioner mod Jernbaner kunde føre til tøjlesløse Mord paa tilfældige Jernbanepassagerer. Det vil sige, at man fra Frihedsbevægelsens Side bevidst disponerede over et Antal Medborgeres Liv og Førlighed, hver Gang man tilføjede Tyskerne et Afbræk. Jeg vil derfor paastaa, at disse sagesløse Ofre for den tyske Terror faldt for Danmark, blev ofrede for Danmark. Eftersom jeg anerkender Stikkerlikvideringerne og Jernbanesabotagens absolute Nødvendighed, maa jeg logisk stille mig paa det Standpunkt, at Ofrene, hvor sagesløse de paagældende end maatte have været, er Ofre for Besættelsestiden og derfor bør falde ind under det Lovforslag, der her er til Behandling. Ja, jeg vilde i Virkeligheden have foretrukket, at den højtærede Minister for særlige Anliggender var gaaet videre endnu. Det er min Opfattelse, at de Allieredes Bombardementer paa Maal i Danmark, i alt Fald i 3 Tilfælde, havde en ganske særlig Karakter. Jeg tænker paa Royal Air Force's Angreb paa Gestapos Hovedkvarter i Aarhus, Odense og København.

Disse Angreb er, saa vidt jeg ved, blevet fremkaldt af den danske Frihedsbevægelse med et ganske bestemt og utvivlsomt nødvendigt militært Maal for Øje. De var Led i Krigshandlinger, som maatte sidestilles med Handlinger, begaaet af den danske Hær paa den danske Regerings Ansvar. Den Omstændighed, at det var fremmede Maskiner fra en allieret Magt, gør ingen Forskel i den Henseende. I dette Tilfælde anvendte den danske Frihedsbevægelse disse engelske Maskiner paa samme Maade, som den danske Hær under krigsmæssigt mere normale Forhold vilde have anvendt dansk Artilleri eller danske Maskiner. Det vil sige, at man fra vort Samfunders Side, i hvis Interesse disse Angreb fandt Sted, paadrog sig et videregaaende Erstatningsansvar over for de Medborgere,